

➔ **EIERSTOKKANKER** FACTSHEET

Wat is eierstokkanker?

Engage brengt een reeks factsheets uit om de bewustwording rond gynaecologische kankers te verhogen en om haar netwerk verder uit te breiden.

- Eierstokkanker zorgt voor meer overlijdens dan elke andere kanker van het vrouwelijk voortplantingsstelsel.¹ De vijf jaar overlevingskansen dalen significant bij latere stadia van diagnose.²
- Het risico op ontwikkeling van eierstokkanker is verhoogd bij vrouwen met bepaalde erfelijke genetische afwijkingen. Tot **40%** van vrouwen met de BRCA mutatie, en genetische afwijking, zullen eierstokkanker ontwikkelen, terwijl **1.4%** van de volledige bevolking risico loopt.³

“Eierstokkanker veroorzaakt meer overlijdens dan elke andere kanker van het vrouwelijk voortplantingsstelsel. Elk jaar sterven 42,700 vrouwen in Europa aan eierstokkanker.⁴ Tot nu toe zijn er nog geen screening programma’s effectief bevonden.”

“De symptomen van eierstokkanker zijn non-specifiek en kunnen toegewezen worden aan andere minder bedreigende aandoeningen.⁵ Om deze reden wordt de ziekte vaak pas laat in de tijd ontdekt, wanneer de overlevingskansen veel lager zijn.² De verbeterde toewijzing van de beste opties voor behandeling (zoals operatie en chemotherapie) en hoe ze best te combineren, hebben echter geleid tot een betere 5-jaar overlevingskans in de voorbije 35 jaar⁶”

ENGAGE (the European Network of Gynaecological Cancer Advocacy Groups) is een netwerk voor alle patiëntengroepen voor gynaecologische kankers, voornamelijk eierstok-, baarmoeder-, baarmoederslijmvlies-, baarmoeder-, vaginale en zeldzame kankers. ENGAGE werd opgericht in 2012 door ESGO, de European Society of Gynaecological Cancer.

Referenties:

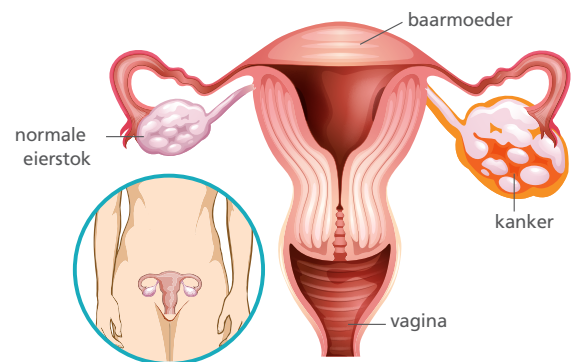
1. Permuth-Wey J, Sellers TA. Epidemiology of ovarian cancer. Methods Mol Biol. 2009;472:413-37. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19107446>. Last Accessed 26 August 2014.
2. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
3. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer mortality statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/mortality/>. Last Accessed 4 September 2014
6. NIH Cancer Stat Facts: ovarian cancer, 2014

EIERSTOKKANKER

Wat is eierstokkanker?

Eierstokkanker is een ernstige, levensbedreigende ziekte en de 7de meest gediagnostiseerde kanker bij vrouwen wereldwijd.¹ In Europa is eierstokkanker de 6de meest voorkomende kanker bij vrouwen, met 65,000 gevallen in 2012.²

De hoge mortaliteit gekoppeld aan eierstokkanker ligt vooral aan het feit dat de diagnose vaak in een laat stadium gebeurt, wanneer de prognose slecht is.

Wat zijn de stadia van eierstokkanker?

Het stadium van een kanker vertelt de dokter hoe ver ze gegroeid en verspreid is. Er werd een systeem ontwikkeld met graden van 1 tot 4.³

STADIUM 1

De kanker bevindt zich enkel in/op de eierstokken.

STADIUM 2

De kanker is gegroeid tot buiten de eierstokken en groeit niet verder dan in het bekken.

STADIUM 3

De kanker heeft zich verspreid naar de buikholte.

STADIUM 4

De kanker heeft zich verspreid naar andere organen op afstand van de eierstokken, vb. de lever of de longen.

Wat zijn de symptomen van eierstokkanker?

De symptomen van eierstokkanker zijn onder andere:⁴

- Aanhoudende onderbuik- en buikpijn
- Een opgeblazen buik/continu afwisselend opgeblazen en niet-opgeblazen gevoel dat steeds afwisselt
- Moeilijkheden om te eten en een snel verzadigingsgevoel
- Hogere mictiedrang en hogere frequentie van urineren

Aangezien de symptomen van eierstokkanker aspecifiek zijn en kunnen toegewezen worden aan andere aandoeningen zoals het prikkelbare darm syndroom, bevindt 60% van de patiëntes die momenteel worden gediagnosticeerd zich al in een gevorderd stadium (stadium 3 of 4), wat hun kansen op een succesvolle behandeling sterk verlaagt.⁵

Een hooggradig sereus carcinoom is de meest voorkomende vorm van eierstokkanker. Ongeveer 70% van alle eierstokkankers zijn sereus, wat de meest agressieve vorm is maar ook de meest vatbare voor behandeling.⁶ Tot 90% van de eierstokkankers in stadium 3-4 zijn hooggradige sereuze kankers.

Wat zijn de risicofactoren tot eierstokkanker?

Het risico tot ontwikkeling van eierstokkanker wordt door meerdere factoren beïnvloed, waaronder leeftijd, levensstijl, voorgeschiedenis qua voortplanting en familiale geschiedenis. Het risico op eierstokkanker is sterk verhoogd bij vrouwen met bepaalde overgeërfde genetische afwijkingen, zoals mutaties van het BRCA 1 of BRCA 2 gen,⁸ of andere veranderingen in het genetisch profiel die het risico op ontwikkeling van eierstokkanker verhogen maar ook de gevoeligheid tot chemotherapie verhogen, waarbij platinum compounds en andere stoffen zich richten op deze veranderingen. In de algemene populatie zal 1.4% van alle vrouwen gediagnosticeerd worden met eierstokkanker¹⁰, terwijl de mutaties in deze genen zorgen voor 20% van alle gevallen van eierstokkanker.⁷

Hoe wordt eierstokkanker gediagnosticeerd?

Er is momenteel geen betrouwbare screening om eierstokkanker te detecteren en de symptomen gaan vaak onopgemerkt. Een aantal onderzoeken kan gedaan worden om de diagnose te stellen, waaronder een bloedtest voor CA125, een eiwit geproduceerd door sommige eierstokkankers, en scans, waaronder echografie en CT scans.⁸ De finale diagnose wordt gedaan via een weefsel biopsie van verdachte weefsels.

Hoe wordt eierstokkanker behandeld?

Er is een duidelijke behoefte aan nieuwe behandelmethoden voor eierstokkanker aangezien de tumor in stadia 3-4 in 70% van de gevallen hergroeit na de initiële respons op de behandeling. Operatie en chemotherapie zijn de belangrijkste behandelmethoden. In het algemeen worden eierstok-, eileider- en buikvlieskankers op dezelfde manier behandeld. Richtlijnen voor de meest geschikte initiële operatie en chemotherapie werden gedefinieerd, gebaseerd op resultaten uit grote klinische studies van de voorbije jaren. De toepassing hiervan kan de resultaten sterk beïnvloeden – erkende centra gebruiken ze. Nieuwe behandelmethoden werden onderzocht, vooral voor hoog-sereuze carcinoma zoals bijvoorbeeld bloedvatremmende middelen zoals bevacizumab of parp-inhibitoren zoals niraparib, olaparib en rucaparib om BRCA gemuteerde eierstokkanker te targetten. Genetische testing is belangrijk om het risico op eierstokkanker in de familie in te schatten en voor de behandeling van de patiënten.⁹

Verdere informatie

- Cancer Research UK. Ovarian Cancer: www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/
- Target Ovarian Cancer: www.targetovariancancer.org.uk
- Ovacome: www.ovacome.org.uk/
- European Cancer Observatory: <http://eu-cancer.iarc.fr>
- EUROcare: www.eurocare.it
- ENGAGE: <http://esgo.org/ENGAGE>
- Women's silent cancers - The state of gynaecological cancers in Europe. Updated September 2013: <http://esgo.org/ENGAGE/Pages/resources.aspx>
- ENGAGE network members: <http://esgo.org/ENGAGE/Pages/NetworkMembers.aspx>
- ESGO: <http://esgo.org>

Referenties:

1. WHO Globocan 2012. Population Fact Sheet. http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheets_population.aspx. Last accessed: 20 August 2014.
2. Ferlay J, et al. Eur J Cancer 2013;49:1374-403
3. Cancer Research UK. Stages of ovarian cancer. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/treatment/stages-of-ovarian-cancer>. Last Accessed 20 August 2014.
4. Cancer Research UK. Ovarian cancer symptoms. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/about/ovarian-cancer-symptoms>. Last Accessed 20 August 2014.
5. Cancer Research UK. Ovarian cancer survival statistics. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-info/cancerstats/types/ovary/survival/ovarian-cancer-survival-statistics>. Last Accessed 21 August 2014
6. Mc Cluggage WG et al. Data set for reporting of ovary, fallopian tube and primary peritoneal carcinoma: recommendations from the ICCR Modern Pathol 2015; 28:1101-1122.
7. The Cancer Genome Atlas Research Network: Integrated genomic analysis of ovarian carcinoma - Nature 2011; 474:609-615.
8. Cancer Research UK. Ovarian cancer tests. <http://www.cancerresearchuk.org/cancer-help/type/ovarian-cancer/diagnosis/ovarian-cancer-tests>. Last Accessed 20 August 2014.
9. National Cancer Institute. BRCA1 and BRCA2: cancer risk and genetic testing. <http://www.cancer.gov/cancertopics/factsheet/Risk/BRCA>. Last accessed: 6 August 2014

ERKENNING EN CONTACT

ENGAGE zou graag zijn groepsleden bedanken voor hun constante beschikbaarheid, werk en update van deze factsheet.

ENGAGE wil graag ook Vriendtjes Tegen Kanker bedanken voor de vertaling van deze factsheet in het Nederlands en aan prof. Frederic Amant voor de klinische review van deze factsheet.

Contact informatie van Vriendtjes Tegen Kanker:

Webpagina: www.vriendtjestegenkanker.be

Contact: pieterjan@vriendtjestegenkanker.be

Facebook: <https://www.facebook.com/VriendtjesTegenKanker/>

Contact informatie van ENGAGE:

Webpagina: <https://engage.esgo.org/>

Contact: engage@esgo.org

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/155472521534076/about/>